

अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

तर्फ : ३१ / अंक : २५ / २०७८ माघ ७ गते शुक्रबार / Jan 21, 2022 / कूल्य रु. १०/-

विश्वको उत्कृष्ट
संविधान यस्तो वा !

काठमाडौं । पाँच दलिय गठबन्धनको सरकार स्थानीय तहको निर्वाचन कहिले गराउने भन्ने मै अलमलमा परेको छ । संविधान र निर्वाचन ऐनमा अलग अलग व्यवस्था भएकाले पाँच दलिय गठबन्धनले त्यसैको फाइदा उठाउँदै आफ्नो स्वार्थअनुसारको निर्णय गर्न सक्ने सम्भावना बढेको छ । संविधानमा स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको पदावधि समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउनु पर्ने व्यवस्था गरेका छ भने स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको पदावधि सकिनु भन्दा दुई महिना अधि नै निर्वाचन गराउनु पर्ने छ, भन्ने व्यवस्था गरीएको छ ।

निर्वाचन आयोगले निर्वाचन ऐनलाई टेकेर २०७९ बैशाख महिनाभीत्रै निर्वाचन गराउनु पर्ने भन्दै निर्वाचनको मिति तोकन
»» बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पानि पढ्न सकिन्छ ।

यस कारण तिन तहको निर्वाचन एकै पटक असम्भव

काठमाडौं । २०७४ मा निर्वाचित भएका स्थानीय तहको प्रतिनिधिहरूको पदावधि २०७९ जेष्ठ ५ गते सकिदै छ । प्रदेश सभाको माघ ४ गते र संघीय संसदको पदावधि फायुन २ मा सकिदै छ । स्थानीय तह निर्वाचन ऐनको दफा ३ को उपदफा १ अनुसार स्थानीय तहको निर्वाचन आउँदो चैत ५ गते भीत्रमा सम्पन्न गरी सक्नु पर्ने हुन्छ । प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन २०७४ मसिर १० गते भएको थियो । सो निर्वाचनका परिमाणको प्रतिवेद २०७४ माघ ५ गते निर्वाचन आयोगले प्रदेश प्रमुखहरूलाई बुझाएको थियो । निर्वाचन आयोगले प्रदेश सभा सदस्यहरूको पदावधि २०७९ माघ ४ गते सकिने जनाएको छ ।

प्रतिनिधि सभा निर्वाचन २०७४ मसिर १० र मंसीर २१ गते भएको थियो । आयोगले निर्वाचन सम्बन्धी प्रतिवेदन २०७४ फायुन ३ मा राष्ट्रपतिलाई बुझाएको थियो । आयोगले प्रतिवेदन राष्ट्रपतिलाई बुझाएको निर्तिलाई

»» बाँकी ८ पेजमा

मधेस प्रदेशले तराईलाई घाटा

काठमाडौं । मधेस सम्यता होइन, भावनामात्र हो । मधेस भूगोल पनि होइन, भावनामात्र हो । सम्यता र भूगोल त तराई थियो, तर गलत अभिष्ठ बोकेकाहरूले तराईका ८ जिल्ला मिलेर बनाइएको २ नम्बर प्रदेशको नाम मधेस प्रदेश राखिएछ । जनकपुरलाई राजधानी बनाउनेहरूले निर्णय प्रदेश अथवा जानकी प्रदेश राखेको भए मधेसको साख बच्यो, नाक बच्यो । उताबाट नेपाल प्रेषण गरेका राजनीतिक व्यवसायी राजेन्द्र महोले अब मधेसको पहिचान रह्यो भनेर भन्न पाउने थिएनन् । वास्तवमा मधेस प्रदेशको निर्णयले मधेसीको पहिचान समाप्त भएको छ ।

»» बाँकी ८ पेजमा

२४ लाख खोप कता हरायो त ?

काठमाडौं । पाँच दलिय गठबन्धनको बसीरहेका छन् । हालसम्म सरकारले सरकारी ढुकुटीवाट खरीद गरेको १ करोड २० लाख खोपका मात्रा नेपाल आएको छ भने अनुदानवाट २ करोड ८३ लाख ८८ हजार ८ सय ४० डोज खोप नेपाल आएको छ । यसरी अहिलेसम्पर्को खोपको हिसाब गर्दा सरकारले खरिद गरेको र अनुदानमा आएको खोप गरी ४ करोड ३ लाख ८८ हजार ८ सय ४० डोज खोप हुन्छ । गत मंगलवार सम्ममा २ करोड ८३ लाख २२ हजार ८ खोप जनतालाई लगाईएको सरकारी अभिलेख रहेको छ । यो हिसाबले हेर्दा अहिले १ करोड २० लाख ६६ हजार ८ सय ३२ डोज खोप वाँकी हुनुपद्धयो । तर अहिले सरकारी अभिलेखमा समक्षमता मापी नै प्रश्न उठेको छ भन्ने त्यस विषयमा सरकारले छानविन समेत नगरी मौन

»» बाँकी ८ पेजमा

संविधान र ऐन बान्धिएको फाइदा

उठाउने रणनीतिमा सता गठबन्धन

काठमाडौं । सत्ताको नेतृत्वकर्ता दल नेपाली काग्रेस र पार्टी समापति एवं प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवा निर्वाचन आयोगले वैशाखमा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउनु पर्ने प्रस्ताव गरेपछि वैशाखमा निर्वाचन गराउने कि नगराउने भन्नेमा अल्लमा परेका छन् । निर्वाचन आयोगले मिति नै तह गरीसक्दा पनि काग्रेसले आफ्नो धारण बनाउन सकिरहेको छन् । काग्रेसभीत्र पछिलो समयमा तिन थरीका धारणहरू आएका छन् । एक थरीले वैशाख मै स्थानीय तहको निर्वाचन गराउनु पर्ने वताई रहेका छन भने अर्को थरीले संविधानले दिएको सुविधाभीत्र स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको पदावधि सकिएपछिको ६ महिना भीत्रमा निर्वाचन गराउनु पर्ने वताईरहेका छन् ।

»» बाँकी ८ पेजमा

स्थानीय निर्वाचन मिति तोकन संविधानका छिद्रा खोजिँदै संघीय संसदको निर्वाचन कुन आधारमा वैशाख जेठमा

पाँच दलिय गठबन्धनले संविधानका छिद्रालाई टेकेर स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेले दुस्रप्रयास गरी रहेको छ । संविधान र स्थानीय तह निर्वाचन ऐनमा रहेको फरक व्यवस्थालाई टेकेर स्थानीय तहलाई पदाधिकारी विहिन बनाउने रणनितिमा शेर वहादुर देउवा नेतृत्वको सरकार र पाँच दलिय गठबन्ध लागि परेको छ । निर्वाचन आयोगले स्थानीय तहको निर्वाचन गराउन २०७९ वैशाख १४ र २२ गते को मिति तय गरेर सरकारलाई त्यहि मिति तोकन आग्रह गरेपनि पाँच दलिय गठबन्धनको सरकारले अलमल गरीरहेको छ । २०७४ सालमा स्थानीय तहको निर्वाचन भएको र २०७९ जेष्ठमा उनीहरूको पदावधि समाप्त हुन भन्दा दुई महिना अधि नै स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको निर्वाचनमा भईसकुरुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर पाँच दलिय गठबन्धनमा रहेका माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी दल अहिले कै अवस्थामा स्थानीय तहको निर्वाचन जान चाहिएको छैन । उनीहरूलाई स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित हुने डर रहेको र स्थानीय तहमा पराजित भएपछि संघीय संसदको निर्वाचनमा समेत पराजित हुने डरले गर्दा उनीहरूले सरकारलाई स्थानीय तहको निर्वाचन पछि धकेल दवाव दिईरहेका छन् ।

केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले २०७९ वैशाख महिना संसदीय निर्वाचन र कार्तिकमा स्थानीय तहको निर्वाचन

गराउने प्रस्ताव उच्चस्तरीय राजनीतिक समन्वय समितिमा राखेका छन् । सर्वोच्च अदालतको सम्बन्धित इजालसको परमादेश अनुसार गर्न भएको शेरवहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारमा पाँच दलिय गठबन्ध रहेपनि उनीहरू वीचमा एकमत हुन सकेको छैन । संविधान र निर्वाचन ऐनमा कही कुरा वाकिएको र त्यही विषयलाई देखाएर स्थानीय तहलाई पदाधिकारी विहिन बनाउने षड्यन्त्रमा उनीहरू लागि परेका छन् । सम्बन्धित व्यवस्थानुसार वैशाख वा जेष्ठमा प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन हुने प्रावधान नै छैन । सरकारले चाहेको खण्डमा मात्र निर्वाचन हुन सकैन । सम्बन्धीय व्यवस्थालाई समेत हेरिनु पर्दछ । स्थानीय तहको निर्वाचन हुदै पराजित हुने डरले गर्दा नै पाँच दलिय गठबन्धनले पहिला प्रतिनिधि सभाको निर्वाचन गराउन चाहेको जस्तो देखिएको छ ।

पाँच दलिय गठबन्धनले स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको पदावधि समाप्त भए पछिमा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउने प्रयासमा लागेपनि कानुनविद्धहरू भने त्यसो गर्नु संविधान विपरित हुने भन्दै त्यसो गर्नु लोकतन्त्रको मर्म विपरीत हुने भएकोले समयमै स्थानीय तहको निर्वाचन गराउनुपर्ने वताएका छन् ।

»» बाँकी ८ पेजमा

लिपुलेक सडक बारे सरकार र दलहरूको आधिकारिक अडान के हो ?

काठमाडौं । भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले नेपालको भूमि लिपुलेकमा सडक विस्तार गर्ने घोषणा गरेको समाचारप्रति चलायित्र 'कॉर्डेटार' परिवार र 'सिमानामा कॉर्डेटार अभियान' को ध्यानाकृत भएको छ । यसैगरी नेपाली भूगोलमा भएको हस्तक्षेपका विरुद्ध नेकाका तफेबाट महासचिवद्वय र एमाले एवं माओवादी केन्द्र दुवै पार्टीका परराष्ट्रमामला विभागका प्रमुखहरूद्वारा विरोध बक्तव्य आएका छन् । यस्ता प्रतिकृया भाडा टार्का लागि मात्र हुन र यसले दलको संस्थागत अडान मान नसकिने कुरामा हाम्रो अभियान प्रष्ट बुझे

दछ । नेपालको सार्वभौम अधिकार र भौगोलिक अखण्डता माथिको हस्तक्षेप हुँदा व्यक्ति विशेषको नभई संस्थागत अडानको निर्णय र प्रतिकृया आउनु पर्छ । त्यसमाधि सरकारले कुनैविधि र कुन माथ्यमद्वारा प्रतिकृया दिईदै थाहा हुन आएको छैन ।

सदन चालु छ तर सुचारू छैन । प्रतिक्षको अराजनीतिक हठका कारण 'सदनलाई बोकाको टाउको देखाएर कुकुरको मासु बेच्ने थलो' बनाउन खोजिँदै । दुखको कुरा मुलुकको सार्वभौम अधिकार

»» बाँकी ८ पेजमा

मेरो आर्जन नै
मेरो आत्मसम्मान
आर्जनको सुरक्षण
प्रभु Salary Saving

prabhu Bank

खालिस्तान जनमत संग्रह, सिखहरुका लागि छुट्टै राज्यको दूलो आशा

विरेन्द्र सिंह

प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको राष्ट्रवादी सरकारको नेतृत्वमा भारतमा गैर-हिन्दू समूहहरु अलग हुने प्रत्यक्ष खतरामा छन् ।

भारतको शक्ति कोरिडोरमा गैर-हिन्दूहरु कर्ते छैनन् । उनीहरुलाई देशका अन्य गैर-आवश्यक विभागहरूमा स्थानान्तरण गरिएको छ । भर्खरका मिडिया रिपोर्टरहरु अनुसार, विरच सिख अधिकारीहरुलाई भारतीय सेनाको रणनीतिक रूपमा महत्वपूर्ण पदहरूबाट अनावश्यक नियुक्तिहरूमा सरुवा गरिएको छ ।

हिन्दू राष्ट्रवादी मोदी सरकारका यी सबै भेदभावपूर्ण प्रवृत्तिले भविष्यमा हिन्दू समुदाय बाहेक अन्यका लागि भन् कठिन हुने संकेत गर्दछ । भारतीय सरकारको यी पक्षपाती द्रष्टिकोणका कारण, सिख समूहहरुले भारतीय शासनबाट मुक्त, स्वतन्त्र र सार्वजनिक मातृभूमिको लागि आफ्नो वैध सङ्ग्रहलाई तीव्र बनाएका छन् ।

यस सन्दर्भमा, सबै प्रमुख सिख समूहहरु अलग, सार्वौमसत्ता र स्वतन्त्र राज्य खालिस्तानको लामो समयदेखि रोकिएको सपना पूरा गर्न सिख फर जस्टिस (SFJ) आन्दोलनको दायरा अन्तर्गत एकजुट भई विश्वका विभिन्न देशहरूमा जनमत संग्रह गराउँदैछन् । हालै, वैदेशी बेलायतमा सिख समुदायको लागि छुट्टै मातृभूमिको भाग्यको बारेमा निर्णय गर्न जनमत संग्रहमा मतदान सुरु गरेको छ ।

यो कदम सिख समुदाय विरुद्ध मोदी सरकारको भेदभावपूर्ण नीतिहरुको बीचमा आयो, किसानहरुको विरोध प्रदर्शन गर्दै जहाँ भारतीय प्रतिष्ठानले उनीहरुलाई दबाउन हरेक घातक युक्ति प्रयोग गर्न्थ्यो । साथै, बीजेपी सरकारले अति भारतीय राष्ट्रवादलाई धकेल र मतपत्र मार्फत पञ्जाबलाई भारतबाट मुक्त गर्ने बकालत गर्ने सामग्री र पोस्टहरु लक्क गरेर खालिस्तान जनमत संग्रह अभियानलाई

दबाउन सोशल मिडिया प्लेटफर्महरू प्रयोग गरिरहेको छ ।

सिख र किसानहरुको दमन सम्बन्धी बढ्दो प्रवृत्तिका साथ, SFJले स्वतन्त्र मातृभूमिको लागि आफ्नो आवानलाई तीव्र बनायो र गत वर्ष युक्ते वैदेशी राज्यको मतदान सञ्चालन गर्न्थ्यो ।

धेरै संख्यामा सिखहरु आफ्नो पहिले देखाएको समुदायको लागि भाग्य निर्धारण

सिख समुदायका लागि स्वतन्त्र राज्यको पक्षमा बहुमत रहेको स्वतन्त्र संगठनहरुले देखाएको छ । मतदान प्रक्रियामा भाग लिने हजारौंले प्रश्नको जवाफ दिए: “के भारत शासित पञ्जाब एक स्वतन्त्र देश हुनुपर्छ?” जनमत संग्रहमा हजारौंको संख्यामा सिखहरुले भारत सरकारको कार्यप्रति आफ्नो आक्रोश व्यक्त गरेका छन् । प्रारम्भिक नितिजा र मूल्याङ्कनले उत्तीर्णित सिख समुदायले वृष्टिकोणको पर्दाफास गर्नको लागि आफ्नो अभियानलाई तीव्र पार्दै जाँदा,

सरकारका सबै रणनीतिहरु असफल हुनेछन् । निर्वासनमा आफ्नो पूर्ण मन्त्रिपरिषद् घोषणा गरेका मणिपुर राज्यका नेताहरुले पनि यही अभ्यास गरेका छन् ।

जनमत संग्रहको समग्र नितिजा अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय, संगठन र स्वतन्त्र निर्वाचन पर्यवेक्षकहरुसँग साफा गरिनेछ । त्यसैले, मोदी सरकार सिख नेताहरुको वैध राजनीतिक संघर्षबाट टाढा हुन सक्दैन । त्यसैले गरी, यो यहाँ समाप्त छैन । मोदी सरकारको हिन्दूत्ववादी नीतिका कारण भारतका धेरै राज्यहरुले पनि भारतीय शासनबाट अलग हुने सङ्ग्रहलाई तीव्र बनाएका छन् ।

असम, पश्चिम बङ्गाल, मणिपुर, तमिलनाडु र सर्वेभन्दा महत्वपूर्ण जम्मू-कश्मीर राज्यहरुले पनि भारतीय थोपिएको र भेदभावपूर्ण शासनको अन्य खोजिरहेका छन् । विश्वले अगाडि आउनै पर्दै र भारतीय अधिकारीहरुलाई लोकतान्त्रिक मान्यता र राजनीतिक दायित्वहरु पूरा गर्न दबाब दिनुपर्छ जहाँ मानिसहरुले आफ्नो भाग्यको बारेमा निर्णय गर्न सक्छन् । स्थापित लोकतान्त्रिक मान्यता अनुसार कुनै पनि राज्य, समूह आफ्नो भविष्य निर्णय गर्न स्वतन्त्र छ ।

यो सिख समुदाय मात्र होइन मुस्लिम र ईसाईहरु जस्ता अन्य अल्पसंख्यक समूहहरुप्रतिको भेदभावपूर्ण नीतिहरुको लागि मोदी सरकारलाई जावाकोही बनाउन अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय र संगठनहरुको लागि यो सही समय हो ।

यसपटक भारत सरकारको अवैध/असंविधानिक नीतिप्रति विश्वले मौन बस्नु हुँचैन । उनीहरुले आफ्नो राजनीतिक, आर्थिक र सैन्य स्वार्थलाई नयाँ दिल्लीसँग अलग राख्नुपर्छ र अल्पसंख्यकहरुको उत्पीडनको निन्दा गर्नुपर्छ । भारतसँग मानवअधिकारको सद्व्यापारमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको प्राथमिकताले अल्पसंख्यकहरु विरुद्ध नयाँ दिल्लीको दमनलाई बलियो बनाउँदैछ र यस विषयमा विश्व मौन रह्यो भने ती बढ्ने सम्भावना छ ।

गर्न मतदान प्रक्रियामा भाग लिइरहेका छन् । अमेरिकासहित विश्वका विभिन्न देशमा मतदान जारी रहने सम्भावना छ । अपेक्षित रूपमा, अन्तर्राष्ट्रिय मिडियाले मुद्दा उठायो र भारतभरि सिख समुदायमाथिको दमनलाई हालाइट गर्न्यो । अमेरिकाको न्यु जर्सी राज्यले पनि पूर्व भारतीय प्रधानमन्त्री इन्दिरा गान्धीको कार्यकालमा नरसंहारको सामना गर्ने सिख समुदायको पक्षमा विधेयक पारित गरेको छ ।

चाहन्छन् भन्ने स्पष्ट रूपमा देखाउँछ । एसएफजेको जनरल काउन्सिलका अध्यक्ष गुरुपतवन्त सिंह पन्जुनले जनमतसंग्रहले भारतमा मात्र नभई विश्वभर बस्ने सिखहरुका लागि छुट्टै मातृभूमिको मार्ग प्रशस्त गर्ने बताएका छन् । उनले तर्क गरे कि भारत सरकारले सिख समुदाय र वैदेशी बेलायतमा संग्रहको आयोजकहरुलाई बेलायती समकक्षहरुलाई धेरै पटक मतदान प्रक्रिया रोक्न आग्रह गरे तर अन्ततः सफल हुन सक्नन् ।

भारतमा हिन्दू कट्टरपन्थीहरुसँग सिख समुदायको उत्पीडनले हिन्दू राष्ट्र (भारतलाई हिन्दू राज्यको रूपमा) स्थापना गर्न खोजिरहेका भारतीय शासकहरुलाई एकदमै बलियो र स्पष्ट सन्देश दिएको छ । बल प्रयोग वा कुनै अवैध संवैधानिक उपकरणले सिख समुदायको वैध सङ्ग्रहलाई रोक्न सक्दैन । र प्रारम्भिक नितिजा अनुसार, उनीहरुले भारतमा वा निर्वासित सिख समुदायका लागि छुट्टै राज्य स्थापना गर्ने चाहन्छन् ।

Pakistan clear that own future

Mr Gurung

Pakistan was the first Muslim country, and third non-communist country, to establish diplomatic relations with China. The resolution of China's admission to UN was moved by Pakistan. The Bandung conference in 1955 provided the opportunity to the leaders of the two countries to interact. In 1956, the then Prime Minister Suhrawardy visited China in October and the Chinese Prime Minister Zhou Enlai visited Pakistan in December. Even Pakistan international Airline (PIA) was first international carrier to link China to the outside world.

Pakistan played an important role in bringing China and the US closer, which led to the establishment of diplomatic relations between the two countries. It was from Pakistan that Henry Kissinger took off secretly for Beijing and he recognised and praised Pakistan's role in promoting ties between the two countries. During the 1962 war with India, Pakistan condemned India as an aggressor and that helped to grow closer to China.

The boundary between China and Pakistan was demarcated in 1962 and an agreement was signed on March 2, 1963, at Beijing by Bhutto and his Chinese counterpart, Chen Yi. China ceded 750 square miles of territory to Pakistan, contrary to false claims that Pakistan ceded territory to China. Bhutto said, "The facts are that Pakistan has not ceded even one square inch of territory to China. It has gained 750 square miles of territory which had been in China's control". According to late Abdul Sattar Khan, who served as Foreign Secretary, "Pakistan must remember with gratitude an extraordinary gesture by Premier Zhou Enlai."

The China-Pakistan boundary agreement was a historic event to settle territorial dispute between the two countries. China supported Pakistan during the 1965 and 1971 wars. Pakistan supported China's claim over

Hong Kong and the enactment of the law to safe guarding national security in the region. Over the years, cooperation between the two countries had flourished. China assisted Pakistan in setting up the Pakistan Aeronautical Complex, Heavy Industries Taxila, Pakistan Ordnance

The China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) is a project of the Belt and Road Initiative (BRI) that passes through Pakistan. The 64 billion project includes the construction of roads, railways and hydro power plants. It will link Pakistan's sea port in Gwadar to the Xinjiang province in China. CPEC will also provide China a much shorter route for its trade with the Middle East and Africa. President Xi Jinping, during his first visit to Pakistan in 2015, said "I feel I am going to visit the home of my own brother".

The west is afraid of China's growing economy and therefore, wants to contain it as much as possible. Recently, the construction of the Diamer Bhasha Dam—worth 442 billion—is a joint venture signed between China Power and FWO. The dam will go a long

way for economic development and will socially uplift the country after its completion in 2028. The relations between the two countries are based on solid friendship dating back to the era of the ancient Silk Route.

Pakistan and China hold the same stance on almost all major international issues. Relations between the two countries would continue to flourish as the Pak-China friendship enjoys the support of their masses. Pakistan was the first country to receive donations of half a million Chinese Covid-19 vaccines. Earlier, China also provided medical gear and equipment to fight against the outbreak of Covid-19. At the 69th anniversary of the diplomatic relationship between China and Pakistan, China said our relations with Pakistan are 'firm as a rock'. Pakistan and China's relationship has been referred to by the Chinese President Xi Jinping as 'higher than the mountains, deeper than the oceans and sweeter than honey'. Prime Minister Imran Khan has made it clear that our future is tied with China which has stood by us through thick and thin.

Factories and also supported in the establishment of the Guddu Thermal Power Plant and Chashma Nuclear Power Plant. The military cooperation between the two countries has strengthened further over a period of time.

लोकतन्त्रका शिशुपालहरु, राष्ट्रियताका कालहरु

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

आमनागरिकलाई खोप छैन, रेमिटान्स नआए सरकारसँग नोट छैन, उद्योग छैन, रोजगारी छैन, मल छैन, सर्वत्र भ्रष्टाचार छ, न्याय छैन। बिकृति छ, सुशासन छैन, सत्ता छ, जवाफदेही कोही छैन। कसैले कसैप्रति जिम्मेवार हुनै नपर्ने यो कस्तो लोकतन्त्र हो ? महाभारतकालमा होस् कि आधुनिक कालमा होस्, शिशुपालहरु अहङ्कार देखाइरहन्छन्, गल्तीमाथि गल्ती गरिरहन्छन्। महाभारतकालमा श्रीकृष्ण थिए र यो पापकुण्डको मुण्डन गरिदिए। वर्तमान कालखण्डमा शिशुपालहरुमात्र छन्, यी शिशुपालहरु राष्ट्रिय अपराध गरेर राष्ट्रियताको काल बनिरहेका छन्, शिशुपाल प्रवृत्तिको मुण्डन गरिदिने कुनै श्रीकृष्ण छैनन्।

श्रीकृष्णको काम संविधानले गर्नुपर्ने हो, अरियार अथवा अदालतले गर्नुपर्ने हो, बुद्धिजीवी-सञ्चार-नागरिक समाजले गर्नुपर्ने हो, तिनीहरु सबै दलीय भरिया बनेका छन्। यहीकारण शिशुपालहरु जाज्वल्यमान छन्, पापकुण्ड ५४ हजार बर्षमाइलको नेपालमरि अर्थात ७ सय ६१ सरकारमै व्याप भइरहेको छ।

यही सब कारणले लोकतन्त्र बदनाम भइरहेको छ। महाभारतमा सय गल्तीपछि शिशुपालको संहार भयो। यो संहार अत्याचार, अनाचार, दूराचार, अर्धमको संहार थियो। वर्तमान कालखण्डमा नेपालभरि सिङ्गुरो उमिएको शिशुपालका अपराधको संहार गर्ने कसले ? लोकतन्त्र नामको पद्धति र यसका केही सञ्चालकहरु शिशुपाल बनेर जनता र देशमाथि घातक प्रहार गरिरहेका छन्। राजनीतिक धर्म बिनष्ट गरेर अर्धम फैलाइरहेका छन्। महाभारतमा सय भूलाई क्षमादान दिने कृष्ण थिए, आधुनिक नेपालमा हजार अर्धम भइसकदा पनि शिशुपालका अवतारहरु कोरोनाभन्दा कडा मृत्यु बनेर देश र जनतामाथि जाइलागेका छन्। मान्छे र माटो याचना गरिरहेका छन्, याचना सुन्ने संविधान सडकमा आफै बलात्कृत भइरहेको छ।

भएको राजतन्त्र कलमी गरियो। भएको हिन्दुधर्मलाई धर्मनिरपेक्षाको बर्का ओढाइयो। सेना छ, १८१६ पछि युद्ध नलडेको सेना कहिले कहिले शान्ति सेनामा हतियार चलाउँछ, त्यसबाहेक हतियारमा तेलगाएर सुकाउँछ मात्रै। सेना भ्रष्टाचारमा बदनाम छैन, सेनाले देश र जनताका लागि बहादुर देखाउने अवसर पनि गुमाइरहेको छ। संविधानअनुसार चल्लु भन्छ, संविधान राजनीतिक पार्टीहरुको लगाउटी बनेको छ, त्यो संविधानले कहिले सेना परिचालन गर्न र सेनाले सीमा रक्षा गर्न, सेनाले भ्रष्टाचारीको धाँटी समाउला, सेनाले राष्ट्र र जनधातकलाई पाता फर्कउला ?

राजनीतिक अनुशासनहीनता र अराजकताबारे सेना अनभिज्ञ छैन तर प्रमाण भएर पनि चलमलाउँदैन। प्रत्येक नेपालीलाई थाहा छ- नमकको सोभो गर्न व्यवसायिक सेना हो नेपालको। यति धेरै नमकको सोभो गर्ने हरिलठ्ठपन पनि के काम ? जसले नमक खुवाउनेमाथिको अत्याचार पनि हेर्छ मात्र ? खबरदार गर्न सक्दैन। अर्थात श्रीकृष्णको अवतार लिनुपर्न सेनाले थियो जसले राष्ट्रिय धर्मको रक्षा सुरक्षा गर्नुपर्छ, थाहा छैन, अरु कति

अत्याचारपछि यो शक्तिले सुर्दर्शन चक्र जागृत गर्नन् ?

हो, चुनाव आसन्न छ। यो चुनावमा सुर्दर्शन चक्र जनताले पनि चलाउन सक्छन्। जनताले गलत नेतृत्व परिवर्तन गर्न सक्ते भने रिति सुधिन सक्छ। तर चलाख पार्टीहरुले जनतालाई आफू आफुमा विभाजन गरिदिएका छन्। विभाजित जनताले सही नेतृत्व चयन गर्न सक्छैनन्। २०४६ सालपछिको ३२ वर्षमा यस्तै देखिएको छ। उही नेतृत्व पार्टीमा छन्, उही नेतृत्व शासनमा। चुनावपछि

लोक आवाज होइन, सत्तामा जाने लालसा देखाए, लोकवादीहरु विधिवादीहिविदेशीको पाउ परे। शक्ति केन्द्रहरुमा ध्विकरण बढादा नेता नेताबीच, पार्टी पार्टीबीच रहेक दिन साँझे जुधाइ चलिरहेको छ। सत्तामा, संसदमा, सरकारमा मात्र होइन, विदेशी राजधानीसम्म नेपालको राजनीतिले महत्व पाइरहेको छ। लोकतन्त्र अपराधको प्रयोगशाला बन्दो, अपराधको परीक्षण भइरहेको छ। हो, विदेशी एजेंडामा उभिने कि नउभिने भनेर परीक्षण भइरहेको छ। नेपाल उत्तरी एजेंडा, दक्षिणी प्रभाव,

● ● ●

महाभारतकालमा श्रीकृष्ण थिए र यो पापकुण्डको मुण्डन गरिदिए। वर्तमान कालखण्डमा शिशुपालहरुमात्र छन्, यी शिशुपालहरु राष्ट्रिय अपराध गरेर राष्ट्रियताको काल बनिरहेका छन्, शिशुपाल प्रवृत्तिको मुण्डन गरिदिने कुनै श्रीकृष्ण छैनन्।

● ● ●

पनि परिदृश्य फेरिनेछैन, शिशुपाल प्रवृत्तकै पुनरोदय हुने पक्का छ। यसकारण सेनाको भूमिका जरूरी छ। १८१६ पछि निदाएको सेना निदाएरै बन्ने हो भने लोकतन्त्र लुटतन्त्रबाट माथि उदन सक्ने छैन। पद्धति जितिसुकै राम्रो भएर के गर्ने, भ्रष्टाचारीको धाँटी समाउला, सेनाले राष्ट्र र जनधातकलाई पाता फर्कउला ?

समय गतिशील हुन्छ। मान्छेले परिवर्तन नगरे पनि, समयानुकूल हुनुपर्ने परिवर्तन हुन्छ हुन्छ। जसरी ऋतु परिवर्तन हुन्छ। पञ्चायतले नसुधारिदा बहुदल आयो। बहुदलले बहुलतन्त्र चलाउँदा शाही शासनकाल आयो। शाही शासनकाल दक्षिणी छिमेकीलाई अपच भयो, उसको ढूलो लगानीका साथ जनयुद्ध र जनआन्दोलनको बाँध फुटाएर बाढी ल्याइयो र लोकतन्त्र स्थापित गरियो। लोकतन्त्रमा स्वार्थ हावी भयो, विदेशी हावी भए। लोकपार्टी, लोकमत, लोक सम्मतिले

शिशुपालहरुपी अपराधी प्रवृत्तिको नास वर्तमान कालखण्डको नेपालमा अपरिहार्य भयो। प्रश्न यतिमात्र छ कि यो शिशुपाल प्रवृत्तिको नास गर्न कसले ? सेनाले कि अर्को कुनै युगपुरुषको उदय हुन्छ ?

०४६ सालमा हामी जनता उरालियौ, १२ वर्षमै चेत्यौ। शात्रुले अभिभावको हत्या गरिदिएपछि हाम्रा हातमा पश्चाताप मात्र रहेका थिए। कपाल खोरेर किरिया ग-यौं। त्यसपछि राजतन्त्रकै अन्त्य, सनातन हिन्दुराष्ट्र थियो, त्यसलाई पनि छाडियौ। अग्रगमन अग्रगमन भन्दा भन्दै पश्चात्यगमनमा छौं। हामी नयाँ नेपाल बनाउन सक्ने रहेन्छौं, भएको नेपाल नविगारिदिए हुन्छ भन्ने अवश्यमा समेत आइसक्यौ। जनताको सहनशीलताको नाम्राम्री दुरुपयोग गरे जनताको हाँ पार्टीनेता भन्नेहरूले।

कोरोनाको अदृश्य आक्रमणले धाँटी कसरी अद्याउँछ, श्वास फेर्न नसकर मुटु कसरी निसासिन्छ। हनहीनी ज्वरो आएर कसरी बेहोस पार्च, रुद्धाखोकीले कसरी जीवनलाई शिथिल पार्च। यो पीडा धेरैले भोगिसकेका छन्। मर्ने मरेर गए, बाँच्नेहरू तेश्रो लहरको ओमिक्रोनको आक्रमणबाट प्रताडित भइरहेका छन्। कोरोनाजस्तो भाइरसको आक्रमणबाट मर्ने बाँच्ने ठेगान नभएको ३ वर्षमा जनताका नेता हुँ भन्नेले गर्नुसम्म भ्रष्टाचार गरे। जनताका नाममा लुटनुसम्म लुटे। विभेद र निषेधका अनेक शृङ्खला देखाए। एकपल्ट फेरि नेपाल महामारीको चेपेटामा परिसकेको छ। यतिबेला पनि खोप चार्न, कालोबजारी गर्न, आफन्तालाई पोस्ने, अनेक विषण्डा देखाइदैछ। वास्तवमा नेपालमा लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था छैन, यहाँ त लुटशासन चलिरहेका छन्।

आमनागरिकका लागि लोकतन्त्र छैन, संघीयता छैन, सरकार छैन, जनप्रतिनिधि छैन, सिंहदरवार छैन, शितल निवास छैन। स्वास्थ्य, शिक्षा, सुरक्षा, खाना कैही पनि छैन। आमनागरिकका लागि म छु, हामी छौ भन्ने कोही छैन। संविधान फेल भइसक्यो, पद्धति फेल भइसक्यो। नेता फेल भइसके। देश फेल भइसक्यो।

साल्ट ट्रेडिङ कंपनीशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित डीट ग्राहाँस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको भिज्र बाहिर रवर कोट मै बीचा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिङ्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुक्क हुनुहोस्

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरु

पढथयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज।

मन्यौ ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले समिक्षयो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति अविलम्ब तोकियोस् !

२०७२ सालमा जारी भएको संविधान अनुसार स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको ५ वर्षे कार्यकाल आउदो वर्ष २०७९ साल जेष्ठ ५ गते पुरा हुन् अधि नै स्थानीय तहको निर्वाचन हुन् पर्ने प्रष्ठ व्यवस्था रहेको छ। स्थानीय तहको निर्वाचन बारेमा संविधान र कानून बाबिएको छ। संविधानमा स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको कार्यलय समात भएको छ महिनाभीत्रमा निर्वाचन गराउन सक्ने व्यवस्था गरीएको हुनाले परमादेशवाट गठन भएको पाँच दिलय सरकार र तिनै पाँच दिलय त्यही छिद्रमा टेकेर तत्काल स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति तोकन आताकाली गरी रहेका छन्। यो व्यवस्था नै संविधानको समग्र परिकल्पनासँग वाभिन्न। संविधानले कुनै पनि तहमा सरकार विहितको परिकल्पना नै गरेको छैन। त्यही भएर नै स्थानीय तहको पदाधिको पदाधिक अधिकारी समाप्त हुन् भन्दा दुई महिना अधि नै निर्वाचन गराउने प्रावधान राखिएको हो। तर अहिले सरकार र पाँच दिलय गठबन्धनले निर्वाचनको मिति कुन उद्देश्यले सार्न लगाएको हो भन्ने अहम प्रश्न बनेको छ। निर्वाचन आयोगले २०७९ वैशाख १४ र २२ गते दुई चरणमा निर्वाचन गराउन सकिने भावै सरकारलाई निर्वाचनको मिति तोकन आग्रह गरीसकेको छ। निर्वाचन आयोगले आफुले एकै चरणमा समेत निर्वाचन गराउन सक्ने र एकै चरणमा निर्वाचन गराउदा आर्थिक भार पनि कम हुने बताएको भएपनि सरकारले दुई चरणमा निर्वाचन गराउन चाहेमा पनि आफुले तय गरेको मिति मै निर्वाचन गराउन आयोगको तयार रहेको जानकारी प्रधानमन्त्री सहित राजनीतिक दलहरूलाई गराई सक्ने भावैपनि सरकार मौन रहेको छ। सरकारले कोरोना भाइरसको कारणलाई देखाएर निर्वाचन सार्न लागेको हो भन्ने पनि त्यो पनि निर्वाचन सार्न अर्को नाटक मात्र हो। आयोगले तोकिको मिति सम्मग्ना कोरोना भाइरसको प्रकोप घटन सक्ने सम्भावना रहेको छ। कोरोना वाहेको अर्को कुनै परिस्थिति हुन्थ्यो भन्ने संविधानको त्यही प्रावधानलाई टेकेर चुनाव पछि धकेने औचित्य हुन्थ्यो, तर अहिलेको अवस्था त्यस्तो होइन सरकार र सत्ताराह दिलको नियतले मात्र निर्वाचन पछि धकेने प्रयास भईहेको छ। त्यस्को एउटै कारण राजनीतिक स्वार्थ।

पाँच दिलमा रहेका माओवादी केन्द्र र नेकपा एमालेवाट विभाजित भएर गठन भएको नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीका स्थानीय तहमा संगठनहरू विस्तार भईनसकेको हुनाले स्थानीय तहमा निर्वाचन भएको खण्डमा नराम्भो सग पराजित हुनुपर्ने डरले गर्दा देउवा सरकारले उनीहरूकै आग्रहमा स्थानीय तहको निर्वाचन सार्ने प्रयास गरीरहेको छ, त्यो पनि संविधानका छिद्रमा टेकेर। भविष्यका लागि मार्गदर्शन देखाउनका लागि पनि समय मै निर्वाचन गराउनु नै पर्दछ। २०७४ सालमा भएका विभिन्न तहका निर्वाचनहरू २०७२ सालमा जारी संविधानलाई कार्यान्वयनका लागि हरेक आवधिक निर्वाचनहरू तोकिएको समयमा गरेर सरकारले जनताप्रति जवाफदेहिता देखाउनु नै पर्दछ। स्थानीय तहले सधियताको मर्मलाई वल पुऱ्याउदै आएका र जनताले कही मात्रामा सेवा सुविधा समेत पाउदै आएका हुनाले जनताले पाउने सेवा सुविधालाई रोक्ने अधिकार सरकार र पाँच दिलय गठबन्धनलाई छैन। पालिकाहरूलाई निर्वाचित नेतृत्वबाट नेतृत्वविहित अध्यारो बाटोमा हिडाएर कहि नपुग्ने र त्यस्ते गर्दा गलत गलत भार भेटिन्छ भन्ने हेका सरकार र पाँच दिलय गठबन्धनलाई होस। २०५९ सालमा नै स्थानीय तहको निर्वाचन नगराए कै कारण भएकै १५ वर्षसम्म कर्मचारीहरू वाई स्थानीय तहहरू सञ्चालित गराई त्यसेला सर्वदिनिय संचानताका नाममा देखिएको व्यथितिलाई अहिले सरकार र पाँच दिलय गठबन्धनले जगाउन खोजेको हो भन्ने त्यो मुलुक कै लागि दुभार्य हुन सक्छ।

समय मै निर्वाचन नगराएको सम्भन्ना त प्रधानमन्त्री शेर वहादुर देउवालाई हुनुपर्ने हो। त्यस बेला पनि निर्वाचन नगराई कर्मचारीहरूलाई स्थानीय तहको नेतृत्व सुप्यने कार्य देउवा कै पालामा भएको थियो। स्थानीय तह र सदसदको निर्वाचन नगराउदाको दुस्परियामाको भक्तभोगी र प्रत्यक्ष साक्षी देउवा नै हुन, त्यसै कारणले गर्दा दलहरूको स्थार्थलाई हेरेर कै हालतमा पनि स्थानीय तहको निर्वाचन सार्ने गलित प्रधानमन्त्री देउवाले गर्न हैवै। दलगत स्वार्थ भन्दा माथी मुलुक र जनता भएकाले जनताको स्वार्थलाई हेरेर निर्याहरू गरीनु उपयुक्त हुेछ। अहिले निर्वाचन सारियो भन्ने स्थानीय तहका वार्षिक, बजेट स्वीकृति, कार्यान्वयन सञ्चित कोषको व्यवस्थापन बजेट खर्चको अखिलायारी, योजना छोटै, तजुंया कार्यान्वयन र अनुगमन जस्ता कार्य हुन सक्ने सम्भावना नभएकाले गर्दा त्यस्को प्रत्यक्ष मात्र स्थानीय जनतामा पर्दछ। नागरीका विभिन्न प्रमाणहरूमा नगरपालिका प्रमुख, गाउँ पालिका प्रमुखहरूले र बडा अध्यक्षले गर्न सिकारिसहरू नागरिकले पाउन नसक्ने भएकोले गर्दा नारिकहरूले आफ्नो अधिकारावाट समेत विचित्र हुन सक्ने अवस्था सिर्जना हुने भएकाले देउवा सरकार जनताको लागि परमादेशवाट बनेको भएपनि जनता कै हित विपरित गएर निर्वाचन पछि धकेन लाग्नु हुँदैन त्यसैले गर्दा सरकारले तत्काल स्थानीय तहको मिति तोकन आवश्यक छ। मुलुकको जिम्मेवारीवार नेतृत्व गणले पार्टीगत र व्यक्तिगत स्वार्थलाई त्यागेर समग्र मुलुकको हितको लागि अधि वद्दै स्थानीय तहको निर्वाचन तत्काल तोकन हामी जोडारख्यमा माग गर्दछौ। कुनै पनि वहानावाजीमा स्थानीय तहको निर्वाचन पछि नसारियोस भन्ने हामी सरकारसँग माग गर्दछौ।

संविधानका छिद्रा टेकेर निर्वाचन सार्ने दुस्प्रयास

स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूले आफ्नो पदाधिक सकिनु अधि नै निर्वाचन गरेर नयाँ जनप्रतिनिधिहरू पठाउन पाँच दिलय परमादेशको सरकार र निर्वाचन आयोगलाई दवाव दिन थालेका छन्। निर्वाचन आयोगले स्थानीय तहको निर्वाचन गराउन आयोगले भरिसक्य एकै पटक र त्यो सम्भव नभएको अवस्थामा २०७९ वैशाख १४ र २२ गते निर्वाचन गराउने मिति तोकन प्रधानमन्त्री शेरहरूदार देउवा समक्ष अनुरोध समेत गरीसकेको छ। सरकारले स्थानीय तहको मिति तोकन छिलाई गरेपछि स्थानीय तहका छाता संगठनहरू गाउँपालिका राष्ट्रिय महासंघ, नेपाल नगरपालिका संघ र जिल्ला समन्वय समिति महासंघले स्थानीय तहको निर्वाचन प्रक्रया तत्काल अधि बढाउन सरकार र निर्वाचन आयोगको ध्यानाकर्षण गराएका छन्।

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

पर्ने आफ्नो धारणा दलका प्रतिनिधिलाई जानकारी गराएको थियो। स्थानीय तह निर्वाचन ऐन २०७३ मा तहमा सदस्यको निर्वाचन गाउँ सभा, नगरसभाको कार्यकाल समाप्त हुनु भन्दा दुई महिना अगाडी गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। तर संविधान अनुसार गाउँ सभा, नगरसभाको कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन गर्नु पर्ने हुन्छ भन्ने उल्लेख गरीएकोले सरकारले त्यही छिद्रालाई टेकेर निर्वाचन सार्ने प्रयासमा लागेको छ। स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको कार्यकाल ५ वर्षे गर्दा र वैशाख १४ र २२ गते प्रावधान भएको विहिन भएको विहिन भएको विहिन भएको विहिन भएको लाग्ने संविधानमा उल्लेख भएको भए पनि ५ वर्षे कार्यकाल पूरा गरेर जनप्रतिनिधि विदा हुने भएपछि छ महिना सम्ममा स्थानीय तह जनप्रतिनिधि विहिन अवस्थामा रहने यो व्यवस्था नै त्रुटीपूर्ण र अव्यवहारीक रहेको छ।

पहिला जनप्रतिनिधि विदा हुने अनि छ महिना सम्म के जनताले स्थानीय तहवाट आफुलाई आवश्यक पर्ने सेवा सुविधा नै नपाउने? संविधान निर्माण गर्दा संविधान सभाले गरेको त्रुटीको मारमा जनता किन्नु पर्ने? निर्वाचन ऐनमा भएको व्यवस्था नै अहिलेको लागि महत्वपूर्ण रहेको छ। संविधानको परिकल्पना भनेको स्थानीय तह एकदिन पनि जनप्रतिनिधि विहिन भएसो भन्ने नै हो। संघीय ससदको प्रमुख विपक्षी दल नेकपा एमालेले समेत सरकारसग तत्काल स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति तोकन सरकारलाई दवाव बढाएको छ। नेकपा एमालेले समेत सरकारसग तत्काल स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति तोकन सरकारलाई दवाव बढाएको छ। नेकपा एमालेले देखिएको छ। निर्वाचन आयोगले तोकिएको खण्डमा हालका पदाधिकारीहरूको पदाधिक समाप्त हुन अधिकार पर्ने धकेलन लागि परेको छ। खास गरी पाँच दिलय गठबन्धन र सरकारले निर्वाचनलाई पछि धकेलन रणनितिमा लागेको जस्तो देखिएको छ। निर्वाचन आयोगले माघ ७ गते अर्थात आज सम्मा निर्वाचनको मिति तोकिएको खण्डमा हालका पदाधिकारीहरूको पदाधिक समाप्त हुन अधिकार पर्ने धकेलन लाग्ने तहको निर्वाचन पछि धकेलन लाग्ने तहको निर्वाचनलाई अस्वीकार गरेको हुनाले नेकपा एमालेले देखिएको छ। नेकपा एमालेले निर्वाचनमा सहयोग गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय निकायले पनि नियमित चुनाव मै जोड दिवै आएका छन्। तर गठबन्धनमा रहेका दलहरू भन्ने निर्वाचन आयोगले प्रस्तावित भएको निर्वाचनलाई देखिएको छ। नेकपा एमालेले निर्वाचनमा सहयोग गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय निकायले पनि नियमित चुनाव मै जोड दिवै आएका छन्। तर गठबन्धनमा रहेका

के गला ओमिक्रोनले ?

डा. हितेशकुमार भट्टराई

विस्थापित गरेको छ। 'आर नट' भन्ने अंकले भाइरस कति संक्रामक छ भन्ने जनाउँछ। आर नट अंक तीन भएको खण्डमा एउटा रोग लागेको व्यक्तिले औसतमा अरू तीनलाई रोग सार्च। बेलायतमा यो अंक ३५ सम्म पुगेको थियो। दक्षिण अफ्रिकामा चौथो लहर आएर त्यो उच्च बिन्दुमा पुगेको अहिले घटने क्रममा छ। त्यहाँ पहिले लहर बुहानको उत्परिवर्तन नभएको भेरियन्टले, दोस्रो लहर बिटा भेरियन्टले, तेस्रो लहर डेल्टाले र चौथो लहर ओमिक्रोनले गर्दा भएको हो। चौथो लहर, अरू लहरभन्दा छोटो रहयो। यसले ओमिक्रोन भेरियन्ट अरू भेरियन्टभन्दा संक्रामक रहेको जनाउँछ।

ओमिक्रोनमा शरीरको प्रतिरक्षा भेदन क्षमता उच्च छ। एस्ट्राजेनेकाको दुवै मात्राको खोप ओमिक्रोनविरुद्ध लगभग निष्प्रभावी हुन्छ। यस्तै, फाइजर र मोडनाको दुई मात्राको खोपभन्दा तेस्रो मात्राको खोप धेरै हदसम्म प्रभावकारी हुन्छ।

उच्च छ। तर, अस्पताल भर्नाको संख्या, तथा सघन उपचार कक्षको प्रयोग कम नै छ।

अहिले सम्पर्को तथांक हेदा अरू भेरियन्टभन्दा ओमिक्रोन कम घातक देखियो। के कारणले ओमिक्रोन अस्सभन्दा कम घातक छ त भनेर अनुसन्धान जारी छ। हडकडका वैज्ञानिकहरूले पहिलोपल्ट अनुसन्धानमार्फत यस प्रश्नको जवाफ भेट्टाए। फोकसोको कोषमा ओमिक्रोन र अरू भेरियन्टले संक्रामक गराउँदा, ओमिक्रोन अरू भेरियन्टहरूजस्तो वृद्धि हुन सकेन। तर, फोकसो नपुग्दै हावा जाने नलीका कोषहरूमा भने ओमिक्रोन अरू भेरियन्टभन्दा बढी फस्टायो। यसले ओमिक्रोनले घाँटी तथा हावाको नलीमा फस्टाउने, तर फोकसोलाई भने त्यति असर नगर्न देखियो। यसरी फोकसोमा भाइरसको प्रजनन नहुने भएको कारणले अरू भेरियन्टभन्दा संक्रामक रहेको जनाउँछ।

ओमिक्रोन भेरियन्टको दोस्रो पक्ष यो कति घातक छ भन्ने हो। सबभन्दा पहिले दक्षिण अफ्रिकामा फैलिएकाले समीक्षा दक्षिण अफ्रिकाकै गर्न। दक्षिण अफ्रिका र बोत्स्वानामा पहिलोपल्ट भेरिएन्टको यो भेरिएन्ट अहिले विश्वका सायमध्यान बढी मुलुकमा फैलिसकेको छ। यस लेखमा ओमिक्रोन के हो र विश्वको उदाहरण हेरेर यसले नेपालमा कस्तो असर गर्न भन्ने चर्चा गरिएको छ।

ओमिक्रोन कोरोना भाइरसकै एउटा भेरिएन्ट हो। दक्षिण अफ्रिका र बोत्स्वानामा पहिले भेरिएन्टको यो भेरिएन्ट अफ्रिकाकै कुनै बिरामीमा पाइएको कोरोना भाइरस उत्परिवर्तन भएर बनेको हुन सक्छ। अरू भेरियन्टभन्दा निकै फरक रहेको यो भेरिएन्ट अहिलेको स्वरूपमा कसरी आयो, अनुमान लगाउने कोसिस गरिएको छ। पहिले मुसामा फैलिएर, मानवमा भन्दा धेरै छिटो उत्परिवर्तन भएर फेरि मानवमा फैलिएको हुन सक्छ। पहिले आएका भेरियन्टहरू अल्फा, बिटा, गामा र डेल्टाभन्दा यो भिन्न तरिकाले उत्परिवर्तन भएको छ। यो भाइरसको डिएनएमा ६० वटा उत्परिवर्तन देखिएका छन्, जसमध्ये ५० ले प्रोटिनमा परिवर्तन ल्याउँछन्। ३० वटा परिवर्तन एस प्रोटिनमा छन् भने ३० मध्ये पनि ५५ परिवर्तन एस-२ रिसेप्टरसँग जोडिने भागमा छ। यो भेरियन्टमा पहिलेका भेरियन्टभन्दा धेरै नै बढी परिवर्तन छ।

कुनै पनि भेरियन्टका तीनवटा पक्षहरू भेरियन्ट कति संक्रामक छ, कति घातक छ र खोपलाई कति छल सक्छ त्यो हेरु जरुरी हुन्छ। भेरियन्ट कति संक्रामक छ र खोपलाई कति छल सक्छ भन्ने पक्षले उत्तर भेरियन्ट समुदायमा कति फैल्न्छ भन्ने निर्धारण गर्छ। भेरियन्ट कति संक्रामक हुन्छ भन्ने यसको एस रिसेप्टर मानवीय एस-२ सँग कति सजिलै जोडिन्छ भेना निर्भर गर्छ। यो पक्षबाहेक भेरियन्ट मानव कोषमा कति गुणा वृद्धि हुन सक्छ र हावामा कति समय जिउँदो रहन सक्छ भन्नेले पनि भेरियन्टको निहित संक्रामकता निर्धारण गर्छ। भेरियन्ट मानवीय कोषमा धेरै गुणा वृद्धि हुन सक्यो भने अर्को व्यक्तिमा सर्न धेरै भाइरस उपलब्ध हुन्छ। त्यस्तै, भाइरस हावामा धेरै समय जिउँदो रहयो भने पनि भाइरस सर्न सम्भावना धेरै रहन्छ।

यो कारणले ओमिक्रोन धेरै नै संक्रामक ठहरिएको छ। धेरै देशमा यसले डेल्टा भेरियन्टलाई पनि

केही समयपछि विश्वका विभिन्न प्रयोगशालाबाट यही कारणलाई पुष्टि गर्न नतिजाहरू आए। कुनै पनि भेरियन्टले हरेक देशमा उही किसिमको असर गर्छ भन्न सकिन्न। ओमिक्रोनले दक्षिण अफ्रिकामा धेरै असर गरेन भनेर नेपालमा पनि असर गर्दैन भन्न सकिन्न। दक्षिण अफ्रिकामा उमेर समूह नेपालको भन्दा फरक छ। नेपालमा भन्दा भिन्न रोग गर्ने लगाइ छ।

भेरियन्टले दक्षिण अफ्रिकामा असर गरेको छ। यस्तै, भिन्न प्रकारका खोपहरू भिन्न मात्रामा लगाइएको छ। तर, जब परीक्षण उही खालका जनावरमा गरिन्छ, नतिजा बढी भरपर्दो हुन्छ। मानवीय एस-२ रिसेप्टर भएको मुसा र मुसाजस्तै जीव सिरिएन व्याम्प्टरमा विभिन्न भेरियन्टले कोरोना रोग लगाइयो। यी दुवै जीवमा ओमिक्रोन भेरियन्टले अरू भेरियन्टभन्दा कम जटिल रोग लायो। ओमिक्रोनका कारण जनावरहरूको बजन कम घट्यो, फोकसोमा कम घाउ भयो र मृत्यु कम भयो। विशेष गरी, अरू भेरियन्टका कारण व्याम्प्टरमा जटिल रोग लाइ, तर ओमिक्रोनका कारण भने जटिल रोग लागेन।

तेस्रो पक्ष, ओमिक्रोनको खोप तथा संक्रमणबाट विकास भएको प्रतिरक्षा भेदन क्षमता हो। अरू भेरियन्टभन्दा ओमिक्रोनमा शरीरको प्रतिरक्षा भेदन

क्षमता उच्च छ।

एस्ट्राजेनेकाको दुवै मात्राको खोप ओमिक्रोनविरुद्ध लगभग निष्प्रभावी रहन्छ। यस्तै, फाइजर र मोडनाको दुई मात्राको खोप पनि खासै प्रभावकारी छैन। तेस्रो मात्राको खोप भने धेरै हदसम्म प्रभावकारी रहन्छ। अरू भेरियन्ट संक्रमणबाट विकास भएको प्रतिरक्षा प्रणाली पनि भेदन गर्न क्षमता यस भेरियन्टले राख्छ। उच्च भेदन गर्ने क्षमता र निहित संक्रामकताका कारण ओमिक्रोन विश्वभर तीव्र गतिमा

फैलिरहेको छ। अर्को दुलो प्रश्न खडा हुन्छ के ओमिक्रोन भएको प्रतिरक्षा प्रणालीले अरू भेरियन्टले राख्न सक्छ। तर, यो कारणले भिन्न भेरियन्टबाट बचाउन सक्छ त? त्याबाट परीक्षण गर्दा ओमिक्रोन लागेका व्यक्तिहरूको रगतबाट लिइएको एन्टीबडीले डेल्टा भेरियन्टलाई असर गरेको पाइयो। बेलायत र अमेरिकामा हेर्ने हो भने पनि ओमिक्रोन लहर आएपछि डेल्टा लाग्नेको संख्या घट्ये

अब बचत खातामा मुद्दीको प्रतिफल

सम्भव ह !

 बचत खाता

बचत खाता

मुद्दीको प्रतिफल

विशेषताहरू

- १ बचत खातामा १ लाख पुठोपछि स्वतः गुद्दीमा परिणत हुने सुविधा।
- २ समयावधि इच्छाए अनुसार (१ वर्षदिव्यि ५ वर्षसम्म) हुने।
- ३ परिणत भएको रकममा बैंकले मुद्दी खातामा प्रकाशित गरेको उच्चतम।
- ४ एक वर्ष Debit Card/Mobile/Internet Banking लिःशुल्क सुविधा।
- ५ लिःशुल्क ABBS।

Global IME Bank

GLOBAL CONNECT

ICRANP-IR A' Rated

सबै एपेल

www.sabaikhel.com

/sabaikhel

info@sabaikhel.com

@sabaikhel

For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

साइबर स्पेसमा पहुँच र सुरक्षा जोखिम

लेखनाथ पाण्डे

अन्तर्राष्ट्रिय टेलिकम्युनिकेशन युनियनका अनुसार एसिया प्रशान्त क्षेत्रका १८ मुलुकमध्ये नेपाल साइबर सुरक्षा सूचकांकमा ७५००० रथानमा छ। हाम्रा सरकारी वेबसाइट र डाटा यति असुरक्षित छन्, लाग्छ व्याकरका दयाले मात्र दुरुपयोग भएका छैन्। साउथ एसिया विश्वविद्यालयमा स्नातकोत्तर अध्ययनरत आशिष शमाले ७ अगस्टमा लोकसेवा आयोगद्वारा लिइने शाखा अधिकृतको प्रारम्भिक परीक्षा दिए। दुई दिनपछि मोबाइलमा 'स्यासेज' आयो, चूडामणि र्शाम्द्वारा शाखा अधिकृत दोसो, तेस्रो र चौथो पत्रको अभियुक्तीकरण कक्षा आज साँझ ७ बजे हुँदै छ। जुम आइडी र पासवर्ड पनि म्यासेजसँग थियो। आशिसंग लोकसेवा परीक्षा दिएका अन्य दुई साथीले पनि सोही म्यासेज पाएको बताए। तीनैजानाले लोकसेवा परीक्षाका लिए वेबसाइटमार्फत फारम भर्ता मोबाइल नवार उल्लेख गरेका थिए। तर, कसैले पनि लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गर्ने कुनै संस्थालाई मोबाइल नम्बर उपलब्ध गराएका थिएन। मोबाइलमा एकासि लोकसेवा तयारीका विज्ञापन आएपछि आशिषले टिवट गरे, भेरो डाटा नेपाल सरकारको हातमा सुरक्षित छैन भन्ने कुराले कुनै आश्चर्य लगेन। लोकसेवा आयोगले लिएको परीक्षामा सामेल भएको दुई दिनपछि मैले यस्तो प्रवर्द्धनात्मक सन्दर्भ प्राप्त गर्ने ५ हेलो सरकार र नेपाल प्रहरीलाई समेत मेन्सन गरी टिवट गरे पनि कुनै प्रतिक्रिया भने याएन।

हालै राजधानीस्थित निजी कलेजकी एक अध्यापिकालाई अध्याईको व्यक्तिले बाटो छेकेर सोहीयोजी गरे। उक्त व्यक्तिको गलत नियत आकलन गर्दै अध्यापिका सक्षेपमा पठिइन्। उनी तब चकित भइन्, जब ती व्यक्तिले दुई दिनपछि मोबाइलमा फोन गर्ने 'मलाई विनुपयो ?' भनेर सोही। कलेजउठेको बासिन्दा बताउने ती व्यक्तिले कसरी आफ्नो नाम, फोन नम्बरलागायत विवरण पता लगाए भनेर अध्यापिकाले अभै भेत याएको छैन्। सुन्दा सामान्य लाने यस्ता प्रसंग प्रतिनिधि घटना मात्र दुन्। यस्ता कैर्याउदाहरण छन्, जहाँ राज्य तथा अन्य संस्थालाई विश्वाससाथ उपलब्ध गराइएका सूचना दुरुपयोग भएका छन्।

कतिपयलाई सेवाग्राहीका विवरण जथाभावी सेयर गर्नु हुँदैन भने ज्ञान पनि छैन। गणतन्त्र वा संविधान दिवसमा मोबाइलमा सन्देश आउँछ, बैकबाट जन्मदिनमा सबमन्दा पहिले शुभकामना आउँछ, अनि कतिपय सन्दर्भमा सार्वजनिक अपिल आइरहेका हुन्छन्। त्यसो किन हुँच ? हामीले कि जान-अन्जानमा डिजिटल स्पेसमा आफ्ना विवरण उसै छाडेका हुँचौं, जुन जनसम्पर्क तथा विज्ञापनकर्ताहरूको पहुँचमा पुगेको हुँच। कि भने हामीले सरकारी वा अन्य निकायलाई विश्वाससाथ उपलब्ध गराएका विवरणहरू अन्य प्रयोजनका लागि दुरुपयोग भएका छन्। प्रचार-प्रसार र जनसम्पर्क बढाउन यस्ता सूचनामा पहुँच दिनुलाई सामान्य मानिएला। तर, राज्य, बैक तिर्यक क्षेत्रजस्त संस्थालाई उपलब्ध सूचना दुरुपयोगले ह्याकर, माल्वेयरमार्फत हाम्रा व्यक्तिगत सूचना तथा एकाउन्टसम्म पहुँच राख्न र सम्भावित क्षति निर्वाचनकर्ता हामी कमै ख्याल गर्छौं। प्रस्तुत आलेखमा साइबर स्पेसमा उपलब्ध वैयक्तिक डाटाको सुरक्षा, राज्यसँग भएका नागरिकका विवरण र साइबर स्पेसमा प्रयोगकर्ता स्वयंले अपनाउनुपर्ने सतर्कतामाथि विमर्श गरिएको छ।

मानिस र सूचना प्रविधिबीच सम्बन्ध 'नड र मासु जुस्ते अन्तर्रनिर्भर छ। आजकल सम्पूर्ण दुनियाँ साइबर स्पेसमा जोडिएको छ। यो युद्ध-आतकदेखि शान्ति-संवादसम्म, बन्दव्यापार-रेखि खेल-मनोरञ्जनसम्मको अभिन्न हिस्सा बनेको छ। कोभिड-१९ महामारीपश्चात विश्वजगत् साइबर स्पेसमा भन्न केन्द्रीकृत हुँदै छ। राजनीति, अर्थतन्त्र, शिक्षादेखि, जनस्वास्थाको अपरिहार्य मञ्च बन्न पुगेको छ। महामारी अन्त्यपछि पनि साइबर स्पेसमा सामाजिक यावत् क्षेत्रको उपस्थिति अभ्य संघन हुँदै जाने बताइएको छ। नेपालजस्तो प्राविधिमा कमजोर मुलुकमा समेत ९० प्रतिशत नागरिक इन्टरनेटमा पहुँच राख्ने भइसकेका छन्। यहाँ तीन महिना सरकार गठन हुँदा

त्यति परवाह हुँदैन, तर तीन दिन टिकटक, ट्रिटर र फेसबुक बन्द हुँदा सरकार ढलन सक्छ। साइबर स्पेस जीवनपायोगी साधन मात्र होइन, यो बम र भाइरसजस्त खतरनाक अस्त्र पनि बन्दै छ। गत वर्ष अमेरिकी बुहराष्ट्रिय कम्पनीविरुद्ध लक्षित साइबर हमलामा अर्बै डलर क्षति पुगेको थियो। नेपाल स्वयं सूचना प्रविधिको उत्पादक वा आयोगकारक नभई केवल उपभोक्ता भएकाले प्रविधिका जोखिमको दिगो समाजमा वा विकल्प भने हामीसँग सीमित छ।

प्रविधि र साइबर स्पेसमा सुरक्षित रूपमा सहभागीरहने र उपभोग गर्न पाउनु नागरिकको आधारमूल अधिकार हो। राज्यले साइबर संसारमा सक्रिय जनको सूचना तथा गोप्यता सुनिश्चित गर्न र साइबर दुर्बलहार तथा अपराध नियन्त्रण गर्न सक्नुपर्छ। साइबर सुरक्षाका दृष्टिले हामी निकै पछाडि छौं। अन्तर्राष्ट्रिय टेलिकम्युनिकेशन युनियनका अनुसार एसिया प्रशान्त क्षेत्रका १८ मुलुकमध्ये नेपाल साइबर सुरक्षा सूचकांकमा ७५००० रथानमा छ। हाम्रा सरकारी वेबसाइट र त्यहाँका डाटा यति असुरक्षित छन्, लाग्छ ती व्याकरका दयाले मात्र दुरुपयोग भएका छैन्। सूचना प्रविधि पूर्वाधारमा लगानी, सञ्चालन र व्यवस्थापनमा राज्यको आन्तरिक क्षमता निकै कमजोर छ। कल बाइपास, फोन तथा सामाजिक सञ्जालबाट हुने धम्की, चरित्रहत्या, ब्ल्याकमेलिङ, ह्याकिड, डाटा दुरुपयोग हाम्रा लागि सामान्य लान थालेका छैन।

नेपालको सविधान २०७२ को धारा २८ मा 'कुनै पनि व्यक्तिको जिउ, आवास, सम्पत्ति, लिखत, तथ्याक, पत्राचार र चरित्रसम्बन्धी विषयको गोपनीयता कानुनबोनेजिमावाहेक अनअतिक्रम्य हुनेछ' भनिएको छ। उक्त सैवाधानिक व्यवस्था कार्यान्वयनका लागि गोपनीयतासम्बन्धी ऐन तथा नियमावली जारी भएका छन्। अनलाइन कारोबारलाई नियमन गर्न तथा साइबर अपराधसँग जुध्न विद्युतीय कारोबारसम्बन्धी ऐन २०६३ कार्यान्वयनमा छ। साथै, देवानी तथा फैजादारी संहितामा पनि वैयक्तिक गोपनीयतासम्बन्धी व्यवस्था छ। सर्वोच्च अदालतले ०७४ सालमा एक ऐतिहासिक फैसलामार्फत राज्य, राज्यका निकाय तथा अन्य संघसंस्थाले आफूलाई उपलब्ध गोप्य तथा व्यक्तिगत विवरण सार्वजनिक गर्न निषेध गरेको छ। तर, साइबर स्पेसमा नागरिक उपस्थिति बढेकाले यसका विभिन्न पाटा र पक्काई समेतन उल्लेखित कानुन पर्यात र अद्यावधिक छैन्। तिनले गोपनीयता, विद्युतीय कारोबार र अपराध नियमन गर्न प्रयत्न गरे पनि साइबर स्पेसलाई समग्र नियमन गर्न एकीकृत र ठोस कानुनको खड्देरी छ।

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले साइबर स्पेसलाई सुरक्षित र विश्वसनीय बनाउन राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा नीति २०७२ को मस्योदा तयार गरेको छ। तर, सरोकारवाला सबै पक्षहरूलाई बृहत्तर छलफल गरी समयानुकूल नीति निर्माण तथा त्यसको सार्थक कार्यान्वयन गर्न नसक्नु राज्य पक्षको कमजोरी रहेदै आएको छ। साविक विद्युतीय कारोबार ऐनलाई साइबर अपराध नियन्त्रण गर्नेमन्दा ज्यादा सरकारी आलोचक तथा अनलाइन पत्रकारलाई दुःख दिन दुरुपयोग भएका छन्। यसलाई प्रतिस्थापन गर्न प्रस्तावित सूचना प्रविधि ऐन प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन्।

निर्माणिका चरणमा छन्, जसमा राज्य स्वयं ने प्रविधिको माध्यमबाट व्यक्तिगत सूचनामा पहुँच र नियन्त्रण गर्न प्रयत्नशील रहेको प्रतीत हुँच। हामा कानुन राष्ट्रिय सीमाभित्र हुने साइबर अपराध र जोखिमलाई न्यूनीकरणमा उपयोगी हुन सक्ने भए पनि राष्ट्रिय सीमाबाहिराबाट हुने साइबर अपराध नियन्त्रणमा हाम्रो प्रविधिगत क्षमता र कानुनी विधि निकै कमजोर छ।

कुनै जमानी यियो, नानानको नाम भर्नेदैनयो। इहिजाज मोबाइल, इमेलदेखि सम्पूर्ण कुण्डली सञ्जालमा सञ्जालमा भेटिन्छ। इन्टरनेट पहुँच व्यापक हुनुमा नेपाली डायस्पोराको भूमिका विसर्जन सकिँदैन। भर्डै ५० लाख नेपाली विदेशमा रहेका कारण तूले जनसंख्या डिजिटल स्पेसमा जोडिएका छन्। यसले हामी इन्टरनेट सक्षमतालाई भएको छ।

युजी बजार र विशेष गरी प्राथमिक सेयर निष्कासनमा युवा आर्कषण बढेसँगै लाखौं नागरिकका बैक तथा युजीखाता इन्टरनेटमा जोडिएका छन्। यसले हामी इन्टरनेट विस्तारमा संघात पुऱ्याए पनि सवेदनशील विवरण दुरुपयोग हुने जोखिम पनि बढाएको छ। अमेरिकी गुप्तवर एजन्सीका गोप्य फाइल सार्वजनिक गरेर चर्चामा आएका एडवर्ड न्योडेनले आफ्नो चर्चित पुस्तक 'पर्मनेन्ट रेकर्ड'मा उल्लेख गरेका छन्, विश्वमा कुनै पनि सूचना छैन, जुन अमेरिकी गुप्तवर एजेन्सीले जर्मन चासलरको फोन द्याए गरेको विकलिकसले खुलासा गरेको थियो। हामी जस्तो ल्याक्फ्याडे प्रणालीमा कसैको फोन र डिजिटल डेटा सुरक्षित छैन भन्ने दशकअद्य आमार्को गोप्य गर्न सकिने होस्। अमेरिकी गुप्तवर एजेन्सीले जर्मन चासलरको फोन द्याए गरेको विकलिकसले खुलासा गरेको थियो। हामी जस्तो ल्याक्फ्याडे प्रणालीमा कसैको फोन र डिजिटल डेटा सुरक्षित छैन भन्ने दशकअद्य आमार्को गोप्य गर्न सकिने होस्।

अमेरिकी गुप्तवर एजेन्सीले जर्मन चासलरको फोन द्याए गरेको विकलिकसले खुलासा गरेको थियो। हामी जस्तो ल्याक्फ्याडे प्रणालीमा कसैको फोन र डिजिटल डेटा सुरक्षित छैन भन्ने दशकअद्य आमार्को गोप्य गर्न सकिने होस्। अमेरिकी गुप्तवर एजेन्सीले जर्मन चासलरको फोन द्याए गरेको विकलिकसले खुलासा गरेको थियो। हामी जस्तो ल्याक्फ्याडे प्रणालीमा कसैको फोन र डिजिट

● दुट्यो हिमालयन र इन्हेस्टमेन्टबीचको मर्जर

केही महिनादेखि प्रक्रियामा रहेको नेपाल इन्हेस्टमेन्ट बैंक र हिमालयन बैंकबीचको मर्जर नहुने भएको छ। गत ३० वैशाखमा सम्झौता भएर अगाडि बढेको मर्जर प्रक्रिया दुवै बैंकका सञ्चालकहरूबीचको विवादका कारण खोरेज भएको हो। शुक्रबार भएको हिमालयन बैंकको साधारणसभाबाट मर्जर प्रस्ताव पारित हुन नसकेपछि मर्जर प्रक्रिया अगाडि नबढ्ने गरी दुग्धिएको हो।

मर्जर सफल नहुने संकेत भने यसअधि नै देखिएको थियो। सुरुदेखि नै मर्जरको विषक्षमा देखिंदै आएको हिमालयन बैंकको एक समूहबाट अध्यक्षका रूपमा प्रचण्डबहादुर श्रेष्ठ आएसैंग बैंकको मर्जर प्रक्रियामा अवरोध देखिएको थियो। सेयर स्वामित्व घटने भएपछि मर्जर प्रक्रियामा अवरोध पुन्याइएको आरोप यो समूहलाई लागेको थियो। तर, हिमालयनमा करिब १५ प्रतिशत सेयर स्वामित्व रहेको कर्मचारी सञ्चय कोषसमेत मर्जरको विषक्षमा उभिएपछि मर्जर प्रस्ताव सभाबाट पारित हुन सकेन। यससँगै इन्हेस्टमेन्ट बैंकले मर्जर प्रस्ताव लेजान आइतबारका लागि बोलाएको विशेष साधारणसभासमेत स्थगित हुने भएको छ।

हिमालयन बैंकका संस्थापकहरूले इन्हेस्टमेन्टको कर्जा डिफल्ट दरलाई हेरेर पनि सम्पत्तिको गुणस्तरमा प्रश्न उठाइरहेका थिए। यही कारण दुवै बैंकको सेयर स्वाप रेसियो एकबाबर एक हुने प्रारम्भिक सहमतिको पक्षमा हिमालयन बैंकका सञ्चालकहरू सकारात्मक थिएनन्। असहमति

बद्दै जाँदा हिमालयन बैंकले हाल प्रयोग गरिरहेको सफ्टवेयर तुलनात्मक रूपमा महँगो भएकोमा इन्हेस्टमेन्ट बैंकका सञ्चालकहरूले पनि असन्तुष्टि जनाउँदै आएका थिए।

सेवानिक सहमति भएर पनि मर्जरबाट बहिरिएका यी बैंकहरूलाई राष्ट्र बैंकले मर्जरसम्बन्धी विनियमावली ०७३ अनुसार कारबाही गर्न सक्छ। विनियमावलीले यसरी मर्जर वा प्राप्ति तोकिएको समयमा नगरेमा आधारभूत सेयरथनीलाई सेयर किनबेच वा हक हस्तान्तरण गर्न रोक लगाउन सक्ने तथा सञ्चालक बन्न रोक लगाउन सक्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै, यस्तो संस्थालाई गाभ्ने-गाभिने वा प्राप्ति प्रक्रियामा सामेल हुन निश्चित समयसम्म रोक लागउन सक्ने व्यवस्था छ।

● बिओकेको एनआरएन लक्षित निक्षेप खाता

बैंक अफ काठमाण्डू लिमिटेडले गैरआवासीय नेपालीका लागि बैंकिङ सेवा तथा सुविधा प्रदान गर्न उद्देश्यले एनआरएन निक्षेप खाता सार्वजनिक गरेको छ। बैंकको २९५० साधारणसभाले २१.३८ प्रतिशत बोनस सेयर र ४६.२ प्रतिशत नगद लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गरेको हो।

यसका साथै हिमालयन बैंक र नेपाल इन्हेस्टमेन्ट बैंक लिमिटेडबीचको मर्जरसम्बन्धी विशेष प्रस्ताव भने साधारणसभाले अस्वीकृत गरेको जनाइएको

डलर तथा जापानी येनलगायतका मुदाहरूमा खाता खोल्न सक्ने बैंकले जनाएको छ।

एनआरएन निक्षेप खाता खोल्दा गैरआवासीय नेपालीले अधिकतम ५ दशमलव ५ प्रतिशतसम्मको वार्षिक व्याजदर पाउने जनाइएको छ। साथै, गैरआवासीय नेपालीले खाता खोलेमा बैंकले विशेष बैंकिङ सेवा तथा विदेशी विनियम कारोबारमा आकर्षक विनियम दरको लाभ लिन सक्ने बैंकले उल्लेख गरेको छ।

बैंकले सार्वजनिक गरेको उत्त निक्षेप खाताले विदेशमा रहेका गैरआवासीय नेपालीले आर्जन गरेको रकमको उच्चतम प्रतिफलका साथै मातृभूमिमा सहज बैंकिङको अनुभव लिन पाउने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ। बैंकले हाल देशभरमा १४ शाखा, ८४ एटिएम र १० एक्सटेन्सन काउन्टरमार्फेत सेवा दिएको आएको जनाएको छ।

● हिमालयनको २६ प्रतिशत लाभांश पारित

हिमालयन बैंक लिमिटेडले सेयरधनीलाई २६ प्रतिशत लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गरेको छ। बैंकको २९५० साधारणसभाले २१.३८ प्रतिशत बोनस सेयर र ४६.२ प्रतिशत नगद लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गरेको हो।

यसका साथै हिमालयन बैंक र नेपाल इन्हेस्टमेन्ट बैंक लिमिटेडबीचको मर्जरसम्बन्धी विशेष प्रस्ताव भने साधारणसभाले अस्वीकृत गरेको जनाइएको

छ। मर्जरको प्रस्ताव ७५ प्रतिशत सेयरधनीले पारित गर्नुपर्नेमा त्याति मत नपुगेकाले प्रस्ताव पारित भएको बैंकले जनाएको छ। प्रस्तावको पक्षमा ४३.६३ प्रतिशत र विषक्षमा ४२.२९ प्रतिशत मत परेको तथा मत नहाल्ने १४.०९ प्रतिशत रहेकाले मर्जर प्रस्ताव पारित भएको जनाइएको छ।

बैंकको नियमावली तथा प्रचलित नेपाल कानुनअनुसार बोलाइएको बैंकको वार्षिक साधारणसभा कोभिड-१९ को बढिरहेको संक्रमणका कारण नेपाल सरकार तथा नेपाल राष्ट्र बैंकले

बैंकिङ सेवाको वितरण गर्ने उद्देश्यसहित विदेशमा आयार्जन गरिरहेका ग्राहकलाई लक्षित गरी खाता सञ्चालनमा ल्याएको हो।

गैरआवासीय नेपालीले यस बैंकमा अमेरिकी डलर, युरो, पाउण्ड, अस्ट्रेलियन डलर, क्यानेडियन

कपोरेट

जारी गरेको स्वस्थ्यसम्बन्धी मापदण्ड र निर्देशनको पालना गर्दै भिडियो कन्फेन्सको माध्यमबाट सञ्चालन गरिएको थियो।

● फुटबल एकेडेमीलाई लुम्बिनी विकास बैंकको सहयोग

लुम्बिनी विकास बैंकले पोखराको दोविलामा रहेको सूर्यबहादुर केसी स्मृति फुटबल एकेडेमीलाई दुई लाख ४३ हजार नगद सहयोग गरेको छ।

पोखराकै सहारा क्लबले सञ्चालन गरेको एकेडेमी सञ्चालनका लागि बैंकले नगद सहयोग गरेको हो। एकेडेमी परिसरमा आयोजना गरिएको कार्यक्रममा बैंकका सञ्चालक रामचन्द्र सिंग्देल, पोखरा न्युरोड शाखाका शाखा प्रबन्धक बलबहादुर ढकाल, महेन्द्रपुरल शाखा प्रबन्धक गोपीराज अधिकारीले सहारा क्लबका अध्यक्ष हरिराम गुरुडलाई सहयोग रकमको चेक हस्तान्तरण गरेका थिए।

सहयोग हस्तान्तरण गर्दै सञ्चालक सिंग्देलले एकेडेमीमा आश्रित हरूलाई सहयोग गर्न पाउनु खुसीको कुरा रहेको बताए। क्लबले गरेको कामको प्रशंसा गरेका थिए। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत विगत केही वर्षदेखि एकेडेमी सञ्चालनका लागि सहयोग गर्दै आएको उनले जानकारी दिए।

क्लबका अध्यक्ष गुरुडले सहयोग रकम एकेडेमीमा आश्रित बालकहरूको खाजा र खानाका लागि खर्च गरिन बताए। एकेडेमीमा हाल १५ जिल्लाका २४ जना कठिन एवं विपन्न परिस्थितिका बालकहरू रहेका छन्। क्लबले एकेडेमीमार्फत उनीहरूको लालनपालन, शिक्षासँगै फुटबल प्रशिक्षण दिए आएको छ। क्लबले ०६१ सालदेखि एकेडेमी सञ्चालन गरेको हो।

● दराजको नयाँ लोगो सार्वजनिक

इ-कमर्स प्लेटफर्म दराजले आफ्नो नयाँ ब्रान्ड लोगो अनावरण गरेको छ। दराज समूहका संस्थापक र सिइओ बियार्के मिक्केलसनले सोमबार नयाँ ब्रान्डको सुरुवातले व्यवसायका लागि एक रोमाज्वक पाइला सुरु भएको बताएका छन्। ब्रान्डको नयाँ रूप र अनुभूतिले अर्थै पनि हाम्रो डिएनए प्रगति, नवीनता, अन्वेषण र आविष्कारको अंश रहेका तत्वहरूलाई प्रतिनिधित्व गर्छ। यसले व्यक्तिगत अनुभवमा परिवर्तनको संकेत गर्छ, जसले हाम्रो प्लेटफर्ममा खरिदकर्ता र वित्रेता दुवैसँग अफ बढी कनेक्टिभिटी सिर्जना गर्न अनुभव दिनेछ।

मिक्केलसनले भने।

दक्षिण एसियाका पॉचवटा बजारहरू पाकिस्तान, बंगलादेश, श्रीलंका, नेपाल र स्यानमारमा इ-कमर्सहरूले मानिसहरूको दैनिक जीवनको मुख्य भाग बनाउने

दराजको महत्वाकांक्षामा नयाँ ब्रान्ड महत्वपूर्ण हुने उनको भनाइ छ। रिब्रान्डका विभिन्न पक्षहरूमध्ये एक उल्लेखनीय परिवर्तन भनेको दराजको लोगो हो।

नयाँ लोगोले एउटा प्याकेजलाई प्रतिनिधित्व गर्छ, जुन इ-कमर्स प्लेटफर्मले एसएमई वित्रेताहरूलाई ग्राहकहरूसँग भौतिक रूपमा कसरी जडान गर्छ भन्ने प्रतीकात्मक छ। लोगोको केन्द्रमा एउटा तीर छ, तर प्रयोगकर्ताका लागि थप गतिशील सामग्री अनुप्रवर्ष रिजिना गर्न दराज निरन्तर नवप्रवर्तन गरिरहेको छ भन्ने प्रतीक ले बटन्जस्तै पनि देखिन्छ।

रिब्रान्डका साथै दराज नेपालले आँचल कुँवरलाई नयाँ प्रबन्ध निर्देशक (एमडी) नियुक्त गरेको छ। वर्तमान एमडी लिनो अहलेरिड यस महिनाको अन्त्यमा सिंगापुरको दराज मुख्यालयमा क्षेत्रीय भूमिकामा सर्वेतिकै आँचलले पदभार ग्रहण गर्नेछन्। रिब्रान्ड र व्यवस्थापन परिवर्तनका साथ यो दराज नेपालमा नयाँ वर्षको सुरुवात हो। वृद्धिको अर्को चरणमा, हामी हाम्रा ग्राहकहरू र साफेदारहरूलाई नवीनता, ग्राहक अनुभव र निजीकरणमा बलियो फोकसका साथ हाम्रो वाचा प्रदान गर्न हाम्रा मूल्यहरू निर्माण गर्न जारी राख्नेछौं, आँचलले भनिन्।

स्थानीय...

सधीय संसदको प्रमुख विपक्षी दलले भने समयमै स्थानीय तहको निर्वाचन गराउनुपर्नेमा जोड दिईरहेको भएपनि पाँच दलिय गठवन्धन भने छ महिनापछि सार्वे प्रयासमा लागेको छ। पाँच दलिय गठवन्धनले संविधान र ऐनमा रहेका छिद्रा खोज आफ्नो दल निकटका केही कानुन व्यवसायहरूलाई जिम्मेवारी समेत दिएका छन्। संसद अवरुद्ध भएकोले निर्वाचन ऐनलाई सशोधन गर्न अध्यादेश ल्याउने विषयमा समेत पाँच दलले छलफल अधि बताउदै आएका छन् २०७३ पौष ९ मा

लिपुलेकमा...

एवं भौगोलिक अखण्डतामाथि हस्तक्षेप एवं अतिक्रमण हुँदा सदनचालु गर्न प्रतिपक्षतायार भएको छन्। सदनचालु नभएका कारण नेपालका जनप्रतिनिधिहरूका आवाज सुन्न सकिएको छैन। तिनीहरूले के कसरी बोल्छन् जनता सुन्न आतुर छन्। विशेषगरी पार्टीको विधिवत बैठक बसी गरेको निर्णय जनता सुन्न चाहन्छन्। जनताहरूले काँग्रेस, एमाले र माओवादीका टिकटक नेताहरूबीच भइरहेका दोहोरी र छेढाहरूलाई मजाक मात्र मानेका छन् र यस मुद्दालाई बराल र आफ्नो संगठन तथा नेतृत्वलाई चोखे राख्न गरिएका हरकत हुन् भन्ने प्रष्ट बुझेका छन्। यसर्थ सत्तासिन र सरकार आसिन दलहरू

संविधानमा नगर सभा र गाउँसभाको कार्यकाल सकिएको ६ महिनाभीत्रमा निर्वाचन गर्न सकिने प्रावधान स्थानीय तहमा पदाधिकारी रिक्त हुन सक्ने भएकाले दलहरूले कार्यकाल सकिनु दुई महिना अधि नै चुनाव गराउनु पर्ने व्यवस्था कानुनमा राखेका थिए। प्रतिनिधिसभाको राज्य व्यवस्था समितिले सो विधेयक दुर्गायाएको थियो। त्यो समितिका सभापतिमा काग्रेसका दिलवहादुर घर्ती रहेका थिए। त्यस वेला सरकारले संविधानमा भएको व्यवस्था प्रस्ताव गरेका भएपनि सासदहरूले त्यसलाई सच्याएका थिए। स्थानीय तह निर्वाचन ऐनको दफा ३ मा उक्त प्रावधान राखिएको थियो।

सदन खोल्नुहोस, पाटीको औपचारिक बैठक गरी निर्णय गर्नुहोस्। सरकार, दलहरू र सदन सबैको प्रतिक्या तुर्नन्तै आआस, ताकी हामीहरूले राष्ट्रवादको सकली अनुहार हेर्नु पाउँ। नेपाली जनताहरू खामो अपमान र यसैले भारतीय पक्षबाट भएको अपमान र हस्तक्षेपलाई स्वीकार गर्न सक्दैनन्। यही मनोविज्ञानका कारण नेपालका केही नेता विशेषमा खास मौसममा राष्ट्रवादको खाडो जान्ने गर्छ। तर सरकारका आसिन र प्रतिक्षारत पार्टीहरूको नेताहरूको राष्ट्रवाद आवश्यक समयमायागवहुने गर्छ। अहिले यसै भएको छ। राष्ट्रवाद चीर निन्दामा रहेको प्रतित हुन्छ तर राष्ट्रवाद दृष्टि हो, यो सधै जागा रहन्छ, सचेत रह्छ र अभियानरत

हुन्छ। यसै बुझ्ने मध्ये सिमानामा काँडेतार अभियानपनि एक हो।

यस अभियानले सबैको सार्वभौमिक समानताको सम्मानगर्ने पञ्चशीलको सिद्धान्तको अवलम्बन गरियोस् र नेपालको सार्वभौम अधिकार एवं भौगोलिक अखण्डतामाथि हस्तक्षेप एवं अतिक्रमण नहोस्नने गर्दछ। यसै सन्दर्भमा यो अभियानले हालभारत सरकारबाट लिपुलेक क्षेत्रमा भैरहेको बाटो विस्तारले नेपालको सार्वभौमिकता माथि हस्तक्षेप भएको ठान्दछ र भारतीय कार्यको कडा विरोध गर्दछ। यसैगरी सत्ता सिनदहरू र सरकारमा आसिन तथा प्रतिक्षमा रहेका सबैदलहरूलाई औपचारिक अडान, निर्णय र सरकारलाई आफुले गरिएका पहल तथा प्रतिक्या सार्वजनिक गर्न आवान गर्दछ।

रहेको स्वास्थ्य मन्त्रालयका अधिकारीहरूको भनाईले पुष्टी गर्दछ।

जेष्ठ नागरिक र वालवालिकाहरूले खोप लगाउन पाएका छैन। दिनभर लाइनमा बस्दापनि खोप पाउन सकिरहेको छैन भने पहुँचका आधारमा खोप लगाउने र त्यस्को अभिलेख नै नराखीने र खोप खरीद विक्री भएको आरोप समेत लाग्दै आएको हुनाले त्यस विषयमा सरकारले छानविन गरी त्यस्को आरोप समेत लाग्दै आएको हुनुपर्ने पर्नेमा त्यो वाहेक २४ लाख ६ हजार ८ सय ३२ मात्र खोप नभेटीनु आश्चर्यजनक

गरी त्यस्को सत्य वास्तविकता जनतासामु ल्याउने पर्दछ। मंगलवार स्वास्थ्य सचिवले नै संसदको शिक्षा तथा सामाजिक समितिमा भने अहिलेसम्म २० देखि २४ लाख खोपको हिसाव देखिएको छैन। खोप लगाएपनि कार्ड वितरण नगर्दा हिसाव नमिलेको हुन सक्ने उनको तर्कलाई स्वीकार गर्न सकिने आधार देखिदैन। त्यसैले सरकारले त्यस विषयमा उच्चस्तरीय छानविन गरी सत्य तथ्य बाहिर ल्याएर जनतालाई जानकारी दिनु आवश्यक छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकाले गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेल्ने प्रयास गरीरहेको छ। संविधानको धारा २७५, २९६ र २२० मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचन भएको मितिले ५ वर्ष हुन उल्लेख गरीएको छ भने धारा २१५ मा त्यस्तो कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकोले गर्दा संविधान र ऐन नै बाफिएको अवस्थामा त्यस्को फाइदा उठाउन पाँच दलिय गठवन्धन लागि परेको छ।

२०७४ मा तिनचरण पहिलो वैशाख ३१, दोस्रो असार १४ र तेस्रो असोज २ मा निर्वाचन भएको थियो। स्थानीय तहको निर्वाचन ऐन २०७३ को दफा ४ मा सरकारले दुई वा दुई भन्दा बढी चरणमा निर्वाचन गर्न सक्ने तर पहिलो चरणको मितिलाई निर्वाचन सम्पन्न भएको मानिने उल्लेख गरीएको छ। ऐनको दफा ३ मा गाउँ सभा वा नगर सभाको कार्यकाल समाप्त हुनु भन्दा दुई महिना भीत्रमा स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न गरीसक्नु परेको छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेल्ने प्रयास गरीरहेको छ। संविधानको धारा २७५, २९६ र २२० मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचन भएको मितिले ५ वर्ष हुन उल्लेख गरीएको छ भने धारा २१५ मा त्यस्तो कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकोले गर्दा संविधान र ऐन नै बाफिएको अवस्थामा त्यस्को फाइदा उठाउन पाँच दलिय गठवन्धन लागि परेको छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेल्ने प्रयास गरीरहेको छ। संविधानको धारा २७५, २९६ र २२० मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचन भएको मितिले ५ वर्ष हुन उल्लेख गरीएको छ भने धारा २१५ मा त्यस्तो कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकोले गर्दा संविधान र ऐन नै बाफिएको अवस्थामा त्यस्को फाइदा उठाउन पाँच दलिय गठवन्धन लागि परेको छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेल्ने प्रयास गरीरहेको छ। संविधानको धारा २७५, २९६ र २२० मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचन भएको मितिले ५ वर्ष हुन उल्लेख गरीएको छ भने धारा २१५ मा त्यस्तो कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकोले गर्दा संविधान र ऐन नै बाफिएको अवस्थामा त्यस्को फाइदा उठाउन पाँच दलिय गठवन्धन लागि परेको छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेल्ने प्रयास गरीरहेको छ। संविधानको धारा २७५, २९६ र २२० मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचन भएको मितिले ५ वर्ष हुन उल्लेख गरीएको छ भने धारा २१५ मा त्यस्तो कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकोले गर्दा संविधान र ऐन नै बाफिएको अवस्थामा त्यस्को फाइदा उठाउन पाँच दलिय गठवन्धन लागि परेको छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई पछि धकेल्ने प्रयास गरीरहेको छ। संविधानको धारा २७५, २९६ र २२० मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचन भएको मितिले ५ वर्ष हुन उल्लेख गरीएको छ भने धारा २१५ मा त्यस्तो कार्यकाल समाप्त भएको छ महिना भीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख भएकोले गर्दा संविधान र ऐन नै बाफिएको अवस्थामा त्यस्को फाइदा उठाउन पाँच दलिय गठवन्धन लागि परेको छ।

पर्ने हुन्छ। तर संविधानले भने कार्यकाल सकिएको छ महिनाभीत्रमा अर्को निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने छ भने उल्लेख गर्दा संविधानको त्यही छिद्रालाई टेकेर सरकारले स्थानीय